

AN-112

April-2025

B.A., Sem.-IV (NEP)**DSC-C-243 Major : Sanskrit****(दूतवाक्यम्-महाकवि भास एवं भाषाप्राविण्यम्)****Time : 2:00 Hours]****[Max. Marks : 50**

सूचना : (1) ढरेक प्रश्नना सभान गुणु छे.

Instructions: All questions carry equal marks.

(2) प्रश्ननी जभाणी आबुजे माकर्स दशविल छे.

Right side of the question indicates marks.

1. नीयेनामांथी कोठपाणु बे श्लोकोनो भावानुवाद करो :

10Translate any **two** verses from the following :

(1) श्यामो युवा सितदुकूलकृतोत्तरीयः

स छत्रचामरवरो रचिताङ्गरागः ।

श्रीमान् विभूषणमणिद्युतिरंजित-अङ्गो

नक्षत्रमध्य इव पर्वगतः शशाङ्कः ॥

(2) कृतपरिकरबन्धौ चर्मनिस्त्रिंशहस्तौ

परुषितमुखरागौस्पष्टदृष्टाधरोष्ठौ ।

विगतमरणशङ्कौ सत्वरं भ्रातरं मे

हरिमिव मृगपोतौ तेजसाभिप्रयातौ ॥

(3) आवासाः पार्थिवानां सुरपुरसदृशाः स्वच्छनदविहिता

विस्तीर्णाः शस्त्रशाला बहुविधकरणैःशस्त्रेरूपचिताः ।

हेषन्ते मन्दुरास्थास्तुरगवरघटा बृहन्ति करिण

ऐश्वर्यं स्फीतमेतत् स्वजन परिभवादासन्नविलयम् ॥

(4) राज्यं नाम नृपात्मजैः सहृदयैजित्वा रिपून् भुज्यते

तल्लोके न तु याच्यते न तु पुनर्दीनाय वा दीयते ।

काङ्क्षा चेन्नृपतित्वमाप्तुमचिरात् कुर्वन्तु ते साहसं

स्वैरं वा प्रविशन्तु शान्तमतिभिर्जुष्ट शमायाश्रमम् ॥

अथवा / OR

1. दूतवाक्यभां कृष्ण आगमन प्रसंगानी यर्या करो.

10

Discuss about the Krishna's arrival in Dutvakya.

2. नीचेना संदर्भ समजावो : (कोईपण भे) 10
- Explain references from the following : (any two)
- (1) एष खलु पाण्डवस्कन्धावाराद दौत्येनागतः पुरुषोत्तमो नारायणः ।
 - (2) अस्माकं-अपि धर्म यद् दायाद्यम तद् विभज्यताम् ।
 - (3) देशकालावस्थापेक्षितम् खलु शौर्यं नयानुगामिनाम् ।
 - (4) भवतु सुयोधनस्य सामर्थ्यम् पश्यामि ।

अथवा / OR

2. नीचेनी टूंकनोंध लभो : (कोईपण भे) 10
- Write short notes : (any two)
- (1) दूतवाक्य शीर्षकः
 - (2) कृष्णविश्वरूप प्रसंग
 - (3) कृष्ण-दुर्योधन संवाद
 - (4) दूतवाक्य समीक्षा

3. सूयना प्रभाणे लभो : (कोईपण पांय) 10
- Write as instructed : (any five)
- (1) नाम सुरेशः अस्ति । (वाक्यभां मम के अहम्भांथी ऐक योज्य श०६ भूको.)
(Use the proper word मम or अहम् in sentence)
 - (2) पुस्तकं पठति । (वाक्यभां सा के त्वम्भांथी ऐक योज्य श०६ भूको.)
(Use the proper word सा or त्वम् in sentence)
 - (3) पुस्तकानि सन्ति । (वाक्यभां ग्रन्थालय नुं योज्य ३प भूको.)
(Use the proper form ग्रन्थालय in sentence)
 - (4) एषः सूर्यपुत्रः । (वाक्यभां नास्ति के स्वस्तिभांथी ऐक योज्य क्रियापठ भूको.)
(Use the proper verb नास्ति or स्वस्ति in sentence)
 - (5) कार्यं करोषि । (वाक्यभां त्वम् के सः भांथी ऐक योज्य श०६ भूको.)
(Use the proper word त्वम् or सः in sentence)
 - (6) सर्वे लिखन्ति । (वाक्यभां किम् के एतत्भांथी ऐक योज्य श०६ भूको.)
(Use the proper word किम् or एतत् in sentence)
 - (7) विद्वानः अस्ति । (वाक्यभां भवतः के ततभांथी ऐक योज्य श०६ भूको.)
(Use the proper word भवतः or तत in sentence)

अथवा / OR

- (4) मम परीक्षा अस्ति । (वाक्यभां अद्य के समयःभांथी येक योज्य शब्द भूको.)
(Use the proper word अद्य or समयः in sentence)
- (5) गच्छः, तिष्ठः । (योज्य आ अने उत् उपसर्ग जोडी क्रियापद बनावो.)
(From verb by adding prefix आ and उत्)
- (6) श्वः अने परश्वः शब्दथी वाक्य बनावो.
(Make a sentence by using word श्वः or परश्वः)
- (7) कुशलः विद्यार्थी अस्ति । (स्म नो उपयोग करी वाक्य बनावो.)
(Use स्म and make a sentence.)

5. नीचेनी जाली जय्या योज्य विकल्प पसंद करी पूरो : (कोईपरा दस)

10

Fill in the blanks by choosing the correct option : (any ten)

- (1) दूतवाक्यनो साहित्य प्रकार _____ છે.
Dutvakya's Literary form is _____.
(एकांकी, चम्पूकाव्य, महाकाव्य)
- (2) _____ दूतवाक्यना नायक છે.
_____ is the Hero of Dutvakya.
(दुर्योधनः, कृष्णः, भीमः)
- (3) दुर्योधन _____ नुं चित्रपट जोई रह्यो છે.
Duryodhan is looking at _____'s picture.
(द्रौपदी वस्त्राहरण, लभ्यवेध, युध्ध)
- (4) दूतवाक्यभां _____ नो संवाद છે.
There is _____'s dialog in Dutvakya.
(भीम-अर्जुन, कृष्ण-दुर्योधन, युधिष्ठिर-अर्जुन)
- (5) दूतवाक्यनो _____ मुज्य रस છે.
_____ is the main sentiment of Dutvakya.
(वीर रस, श्रृंगार रस, करुण रस)
- (6) _____ भोटे कृष्ण अऽधुं राज्ज्य भांगे છે.
Krishna demands half kingdom for _____.
(पांडवाः, कौरवाः, एकलव्यः)
- (7) अहम् _____ पठामि । (पुस्तकं, मंदिरं, कन्दुकं)
- (8) सः वनं _____ । (गच्छामि, गच्छति, गच्छथः)
- (9) _____ एकादशी अस्ति । (अद्य, त्वं, समयः)
- (10) _____ नारायणः अस्ति । (मम, सः, ते)
- (11) सा _____ चलति । (हस्ताभ्यां, पादाभ्यां, मस्तकेन)
- (12) जननी जन्मभूमि _____ -अपि गरीयसी । (स्वर्गात्, वनात्, पुष्पात्)